

EL PROJECTE PILOT PER CONTROLAR LA FERTILITAT DELS SENGLARS EN ZONES URBANES I PERIURBANES

El passat dilluns 29 de novembre de 2021, el Diputat de Mobilitat, Espais Naturals i Prevenció d'Incendis Forestals de la Diputació de Barcelona, Josep Tarín, i l'investigador del Departament de Sanitat i d'Anatomia Animals de la Universitat Autònoma de Barcelona i director del projecte, Manel López Béjar, van presentar a la seu de la Diputació de Barcelona a Can Serra els resultats obtinguts pel projecte pilot per al control de la fertilitat en senglars a zones urbanes i periurbanes.

Des de l'any 2018 s'han capturat 219 senglars a zones urbanes i periurbanes de Terrassa, Matadepera, Vacarisses i Sant Cugat del Vallès, dels quals 192 han estat injectats amb una vacuna esterilitzant. Dels 192 senglars vacunats, se n'ha pogut recapturar un 29,2% (56 individus, 34 femelles i 22 mascles). En totes les femelles en 10 dels 22 mascles es varen poder apreciar indicis de desaparició de l'activitat reproductora en un període comprès entre 2 mesos i 3 anys després de l'administració de la vacuna.

Des de la Representació Territorial de la FCC a Barcelona ens alegrem dels resultats del projecte obtinguts fins ara i volem felicitar a l'equip investigador. Qualsevol iniciativa dirigida a recolzar la dura tasca de la gestió de l'espècie que fins ara recau exclusivament sobre el col·lectiu de caçadors és benvinguda. Tot i així, tant en la presentació dels resultats de projecte com en el ressò mediàtic posterior, s'han difós algunes informacions inexactes o errònies que convé precisar.

NOVETAT DEL PROJECTE

Existeixen diversos estudis que han comprovat l'eficiència de l'administració de vacunes anticonceptives en porcs senglars per reduir-ne la reproducció, tant en captivitat (Massei et al. 2008 i 2012) com en llibertat (Quy et al. 2014).

Així doncs, no és cap sorpresa descobrir que la vacuna esterilitzant indueix esterilitat en els senglars que la reben.

EFECTES INDIVIDUALS O POBLACIONALS

És molt important no confondre els efectes individuals amb els resultats sobre la dinàmica de poblacions. És a dir, esterilitzar un senglar o uns quants senglars no necessàriament vol dir que el nombre de senglars disminueixi. En aquest sentit, la modelització de la dinàmica poblacional del senglar permet projectar els efectes futurs de les mesures de gestió i calcular la intensitat amb la qual cal implementar-les. **Estudis recents estimen que per a poder observar una disminució significativa de les poblacions de porcs senglars cal esterilitzar a un 70-80% de la població de femelles.** Esterilitzar els macles no té cap efecte des d'un punt de vista poblacional, en tractar-se d'una espècie poligàmica (**González-Crespo et al., 2018**). Fins i tot combinant l'esterilització d'una part de la població amb l'extracció cinegètica, els efectes incrementals de la caça són majors que els de l'esterilització, restant la cacera com la principal mesura de gestió i aconseguint la cacera només una millora marginal (**Figura 1, Croft et al., 2020**).

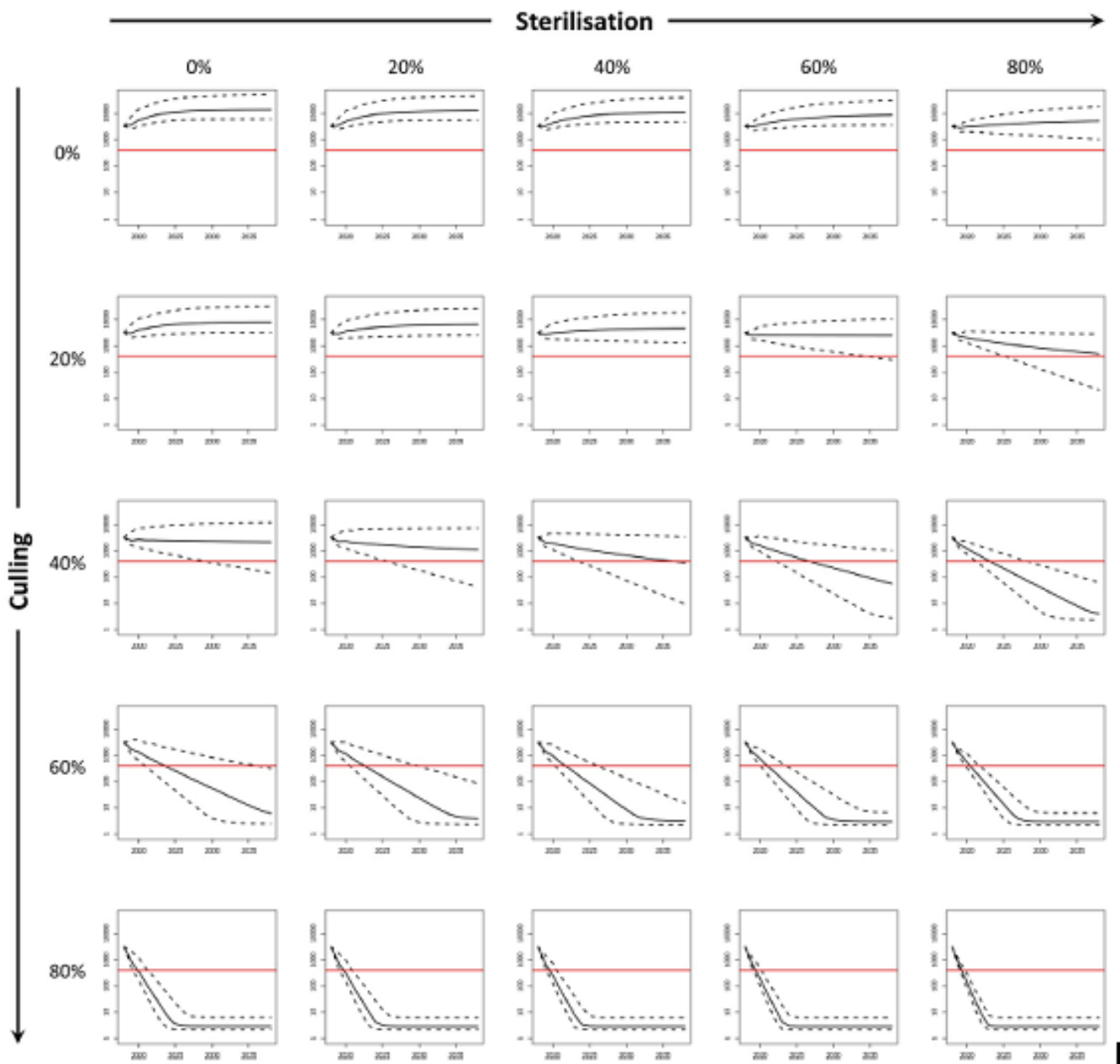

Figura 1. Efectes de diverses intensitats d'esterilització (sterilisation) i extracció cinegètica (culling) (Croft et al., 2020). Es pot observar com, a igualtat d'intensitat d'aplicació, s'aconsegueix una major disminució de la població mitjançant la cacera que per esterilització.

MOBILITAT DELS SENGLARS VACUNATS

A més de la supressió de la reproducció, els responsables del projecte **especulen** amb la possibilitat que aquesta vagi associada a una reducció de la mobilitat dels senglars vacunats. En canvi, ni els resultats del projecte ni els estudis previs permeten afirmar-ho.

3 CATALUNYA RÀDIO NOTÍCIES

Notícies ▶ Videos ◀

S'ha observat, inclús, que els mascles **perden el desig sexual**, són **menys agressius** i es redueixen els conflictes amb humans, segons ha explicat Béjar:

"Modificarà el comportament dels animals perquè al no tenir hormona els senglars mascles, en aquest cas, no es dispersaran tant per buscar femelles quan estan en zel. Al no bellugar-se tant els animals, fa que hi hagi menys incidència en accidents."

Els estudis previs realitzats en senglars en llibertats no varen trobar diferències de comportament ni d'utilització de l'espai entre les femelles de senglar vacunades i les no vacunades (**Quy et al., 2014**).

D'altra banda, alguns dels senglars capturats al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac dintre **del projecte pilot d'esterilització han estat recuperats en localitzacions tan llunyanes com Carcassona, a França, i Calatayud, a Aragó.**

Per tant, afirmar que l'esterilització reduirà la mobilitat dels senglars és com a mínim agosarat i no està basat en evidències científiques.

L'ENTORN URBÀ I PERIURBÀ

Els participants al projecte defensen que, si es demostra la seva eficàcia, el control de la fertilitat podria esdevenir una eina de gestió per al senglar urbà i periurbà, arribant a afirmar **que han detectat una disminució de la conflictivitat al nucli urbà d'algun dels municipis de l'estudi.**

Sembren oblidar que durant el període d'estudi a tots els municipis participants s'han realitzat accions cinegètiques i/o captures en zones urbanes i periurbanes amb eutanàsia, en uns nombres molt superiors al dels senglars esterilitzats al projecte.

D'altra banda, esterilitzar senglars en zona urbana i periurbana significa mantenir individus conflictius interactuant amb ciutadans, transit, infraestructures, parcs, jardins i mobiliari urbà durant tota la vida d'aquest individu, que es pot estendre més enllà dels 10 anys.

APLICABILITAT I COST

Al llarg de tres anys d'esforços, el projecte ha aconseguit capturar i vacunar uns 200 senglars a alguns municipis dels Parcs Naturals de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (13.694 ha) i la Serra de Collserola (8.259 ha), és a dir, una setantena de senglars per any.

Les estimes de la densitat de població per als porcs senglars d'ambdós parcs és d'entre 6 i 9 porcs senglars per kilòmetre quadrat (Minuàrtia, 2020), el que suposa una població estimada d'entre 800 i 1.200 senglars per Sant Llorenç del Munt i l'Obac i d'entre 500 i 750 per la Serra de Collserola, respectivament, sense incloure la població urbana i periurbana. Assumint que la meitat d'aquesta població són femelles, assolir un percentatge d'esterilització suficient per a reduir-ne la població suposaria capturar i esterilitzar **entre 500 i 750 femelles diferents entre ambdós parcs**.

Només la captura d'aquest nombre de porcs senglars suposaria un esforç econòmic **molt superior al milió d'euros anuals**, i tot i així no estaria garantit que s'arribés a veure cap efecte, en tractar-se d'ecosistemes oberts a la migració de porcs senglars d'altres indrets.

A dia d'avui, aquest esforç econòmic i de gestió l'estem assumint els propis caçadors, les administracions municipals i autonòmiques, mitjançant batudes, aguait nocturns i captura seguida d'eutanàsia.

LA GESTIÓ DE LES POBLACIONS DE SENGLAR

el Periódico

Èxit de la UAB

Assajat amb èxit un anticonceptiu per a senglars

La caça es mostra contraproduent per frenar l'expansió d'aquesta espècie com a plaga a les zones periurbanes de Catalunya.

A data d'avui, les úniques eines de gestió de les poblacions de porc senglar són la cacera i la captura seguida de sacrifici. Tot i que aquestes eines no aconsegueixen aturar el creixement de les poblacions, sí el redueixen, com demostra el fet que l'aturada de l'activitat cinegètica durant una, dues o tres temporades invariablement es veu reflectit en un augment de les poblacions de porc senglar (Quirós-Fernández et al., 2017).

En zones urbanes i periurbanes, on l'activitat cinegètica no és possible, l'extracció mitjançant captura i sacrifici en pren el relleu per a mantenir una pressió sobre la població.

Evidentment, aquestes mesures de gestió extractiva s'han de complementar amb un control i una reducció de l'accés per part dels senglars a fonts d'alimentació suplementària, com ara conreus rics en energia (blat de moro, per exemple) en medi rural i escombraries, aliment per a gats i alimentació directa en el medi urbà i periurbà.

Dintre d'aquest conjunt de mesures, l'esterilització és actualment un camp de recerca i no pas una eina de gestió comprovada, viable ni aplicable a curt i mig termini. Fins i tot en el cas en que fos viable econòmica i logísticament, els seus efectes sobre la dinàmica poblacional del porc senglar són menors que els de l'extracció, a igualtat de costos i esforç.

COMPROMÍS DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES AMB LA CAÇA

El mateix dia 29 de novembre de 2021 per la tarda i a les instal·lacions de la Representació Territorial de la FCC a Barcelona en la presentació del protocol de la seguretat a les batudes en els espais naturals, tant la Senyora Anna Sanitjas, Directora General Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi de la Generalitat de Catalunya i del Senyor Josep Tarin Canales, Diputat Delegat de Mobilitat, Espais Naturals i Prevenció d'Incendis Forestals de la Diputació de Barcelona, **vam manifestar la importància de la tasca social que fem els caçadors en el control poblacional del senglar, posant en valor la importància de les batudes i donant ple recolzament a l'activitat cinegètica.**

Des de la Representació Territorial de la FCC a Barcelona seguirem molt atentament el desenvolupament d'aquesta i altres noves metodologies de gestió de la poblacions de porc senglar.

Desembre del 2021

Referències

Croft, S., Franzetti, B., Gill, R., and Massei, G. (2020). Too many wild boar? Modelling fertility control and culling to reduce wild boar numbers in isolated populations. PLoS ONE 15(9): e0238429. doi:10.1371/journal.pone.0238429

González-Crespo, C., Serrano, E., Cahill, S., Castillo-Contreras, R., Cabañeros, L., López-Martín, J.M., Roldán, J., Lavín, S., and López-Olvera, J.R. (2018). Stochastic assessment of management strategies for a Mediterranean peri-urban wild boar population. PLoS One, 13(8), e0202289. doi:10.1371/journal.pone.0202289.

Massei, G., Cowan, D. P., Coats, J., Bellamy, F., Quy, R., Pietravallo, S., Brash, M., and Miller, L. A. (2012). Long-term effects of immunocontraception on wild boar fertility, physiology and behaviour. Wildlife Research 39, 378–385. doi:10.1071/WR11196

Massei, G., Cowan, D.P., Coats, J., Gladwell, F., Lane, J.E., and Miller, L.A. (2008). Effect of the GnRH vaccine Gona-Con on the fertility, physiology and behaviour of wild boar. Wildlife Research 35, 540–547. doi:10.1071/WR07132

Minuartia, 2020. Programa de Seguiment de Les Poblacions de Senglar a Catalunya. Temporada 2019–2020. Barcelona, Espanya. http://agricultura.gencat.cat/web/.content/06-medi-natural/caca/enllacos-documents/informes-tecnics/programa-seguiment-poblacions-senglar-sus-scrofa/fitxers-binariis/seguiment_senglar_cat_2019-20-WEB.pdf

Quirós-Fernández, F., Marcos, J., Acevedo, P., and Gortázar, C. (2017). Hunters serving the ecosystem: the contribution of recreational hunting to wild boar population control. European Journal of Wildlife Research 63, 57. doi:10.1007/s10344-017-1107-4

Quy, R.J., Massei, G., Lambert, M.S., Coats, J., Miller, L.A., and Cowan, D.P. (2014). Effects of a GnRH vaccine on the movement and activity of free-living wild boar (*Sus scrofa*). Wildlife Research 41, 185–193. doi:10.1071/WR14035

#SialaCaça